

Finansdepartementet
Ekonomiska avdelningen, Enheten för
ekonomisk-politisk analys
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ea.e4@regeringskansliet.se

Er referens Diarienummer
Fi2020/00727/E4 Utr 2020/16
Datum
2020-05-15

Huvudbetänkandet Långtidsutredningen 2019 (SOU 2019:65)

Trafikanalys har ombetts att yttra sig över ovannämnda remiss.

2019 års långtidsutredning fokuserar på inkomstskillnader och deras betydelse för utveckling och tillväxt i ekonomin. Utredningen konstaterar att Sverige under lång tid har haft internationellt sett små inkomstskillnader men att dessa har ökat sedan början av 1980-talet. En viktig förklaring till denna utveckling är enligt utredningen ökade kapitalinkomster som också resulterat i ökade inkomstskillnader, där storstadsregioner som Stockholm och Göteborg ligger i topp vad gäller ekonomisk standard jämfört med övriga delar av landet. En annan förklaring som utredningen pekar på är skillnader i produktionsförutsättningar mellan regioner, där bruttoregionprodukten per invånare har ökat mer i storstadsregionerna än i andra regioner. Utredningen menar att dessa inkomstskillnader väntas att fortsatt öka.

Utredningen pekar på flera faktorer av betydelse i sammanhanget och som utredningen menar är viktiga att uppmärksamma för att motverka en fortsatt inkomstspridning med en dämpad ekonomisk tillväxt i landet som följd. Bland annat lyfts tillgång till en fungerande bostadsmarknad med bra bostäder till rimliga priser, möjligheter till utbildning av god kvalitet samt en fungerande arbetsmarknad där en ökad sysselsättningsgrad är viktig, inte minst bland utrikes födda.

Till detta vill Trafikanalys lägga en faktor som utredningen inte närmare berör, nämligen transportsystemets tillgänglighet och effektivitet som påverkar såväl arbetskraftens rörlighet och flexibilitet vilket ger en utjämning av produktions- och levnadsvillkor över landet. Ett effektivt transportsystem bör också vara jämställt och likvärdigt svara mot kvinnors respektive mäns transportbehov.

Trafikanalys senaste uppföljning (2020:5) av de transportpolitiska målen visar emellertid på en negativ utveckling. För det så kallade funktionsmålet — dvs. att transportsystemets utformning, funktion och användning ska medverka till att ge alla en grundläggande och god tillgänglighet samt bidra till utvecklingskraft i hela landet — finns tydliga tecken på geografiska tillgänglighetskillnader, skillnader som också tenderar att öka över tid. Regioner med en relativt god tillgänglighet tenderar att utvecklas positivt medan regioner med sämre förutsättningar utvecklas negativt eller i en lägre positiv hastighet. Vidare har kvinnors inflytande i beslutsprocessen utvecklats negativt och den subjektiva, upplevda, tryggheten tycks försämrats något, vilket påverkar människors och framförallt kvinnors möjlighet att använda transportsystemet.

Enligt Trafikanalys uppfattning bör därför, inför utformandet av den långsiktiga politiken med sikte på fortsatt små inkomstskillnader, även de transportpolitiska målen, med vikt på transportsystemets tillgänglighet och effektivitet, uppmärksammas.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Mattias Viklund efter föredragning av Pia Bergdahl.

Mattias Viklund
Generaldirektör